

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Od podzimu do léta, písnička se zaplétá

Motto:

„Mám spoustu květin,“ řekl, ale děti jsou ze všech květin ty nejkrásnější.“

Oskar Wilde

Platnost od 1. 9. 2024

Dokument byl kolektivem pedagogických pracovníků MŠ Zdiby a platí do vydání nového ŠVP.

Obsah:

1. Identifikační údaje školy	4
2. Obecná charakteristika školy	5
3. Podmínky předškolního vzdělávání	6
3.1. Věcné podmínky	6
3.2. Životospráva	6
3.3. Psychosociální podmínky	6
3.4. Hygienické podmínky	7
3.5. Bezpečnostní podmínky	7
3.6. Organizace chodu školy	7
3.7. Řízení mateřské školy	7
3.8. Personální a pedagogické zajištění	7
3.9. Spoluúčast rodičů	9
3.10. Spolupráce se základní školou	9
3.11. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	9
3.12. Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných	10
3.13. Podmínky vzdělávání dětí od dvou let	11
3.14. Podmínky vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem	11
4. Organizace vzdělávání	12
4.1. Charakteristika tříd	12
4.2. Souběžné působení pedagogických pracovníků ve třídě	12
5. Charakteristika vzdělávacího programu	13
5.1. Filozofie školy, vize školy	13
5.2. Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	14
5.3. Metody a formy práce	14
6. Vzdělávací obsah	15
6.1. Myšlenková mapa integrovaných bloků	18
6.2. I. Integrovaný blok: V září, v září, ještě slunce září	19
6.3. II. Integrovaný blok: Barevný podzim	22
6.4. III. Integrovaný blok: Kouzelné Vánoce	25
6.5. IV. Integrovaný blok: Království paní zimy	27
6.6. V. Integrovaný blok: Když se jaro rozjaří, zimě se už nedaří	30

6.7. VI. Integrovaný blok: Letní radovánky	33
6.8. VII. Integrovaný blok: Hurá na prázdniny	36
7. Evaluace na úrovni školy	39
7.1. Oblast evaluace	39
7.2. Metody evaluace	39
7.3. Hodnocení dítěte	39
7.4. Autoevaluace školy	40
8. Závěr	40

1. Identifikační údaje školy

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Od podzimu do léta, písnička se zaplétá“

Název organizace: **Základní škola a Mateřská škola Zdiby, příspěvková organizace**

Adresa organizace: **U Školy 48, 250 66 Zdiby, okres Praha – východ**

Adresa mateřské školy: **Mateřská škola Zdiby, Na Lada č.144**

Odloučené pracoviště: **Průběžná č.174 / zelená budova /
Průběžná č. 175 / žlutá budova /**

Zástupce ředitelky pro MŠ: **702 064 171**

Zelená budova: **725 349 042**

Žlutá budova: **725 349 043**

Zřizovatel školy: **Obec Zdiby, Průběžná 11, 250 66 Zdiby**

Ředitel školy: **Mgr. Ludmila Koktanová**

Zástupkyně ředitelky pro MŠ: **Jiřina Svobodová**

Vedoucí odloučeného pracoviště: **Irena Moravcová**

Č.j.: **ZSMSZD/63/2024/MS**

Platnost dokumentu: **od 1. 9. 2024**

Program byl schválen na pedagogické radě dne 26. 8. 2024.

Školní vzdělávací program byl zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a dalšími obecně platnými právními předpisy. Na jeho tvorbě se podílel kolektiv pedagogických pracovníků Mateřské školy Zdiby. Jedná se o otevřený dokument, který bude nadále vyhodnocován a aktualizován.

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola Zdiby se nachází ve střední části obce a je součástí Základní školy Zdiby. Poskytuje předškolní vzdělávání dětem zpravidla ve věku od 3 do 6 let, případně dětem s odkladem povinné školní docházky. Kapacita mateřské školy je 123 dětí, které jsou vzdělávány v pěti věkově homogenních třídách. Věkové složení tříd vytváří přirozené podmínky pro sociální učení, rozvoj prosociálního chování a vzájemnou spolupráci dětí.

Provoz mateřské školy je zajištěn v hlavní budově a v detašovaném pracovišti. V hlavní budově jsou umístěny tři třídy – z toho jedna v přízemí /Včelky/ a dvě v prvním patře /Sluníčka a Berušky/. Další dvě třídy /Sovičky a Želvičky/ se nacházejí v detašovaném pracovišti ve dvou samostatných pavilonech. Součástí hlavní budovy jsou čtyři třídy základní školy, školní kuchyně a školní jídelna, které zajišťují stravování dětí v souladu se zásadami zdravé výživy.

Prostorové a materiální podmínky mateřské školy odpovídají požadavkům RVP PV a vytvářejí bezpečné, podnětné a estetické prostředí pro vzdělávání dětí. Třídy jsou vybaveny dětským nábytkem, hračkami, didaktickými pomůckami a materiály podporujícími rozvoj klíčových kompetencí a naplňování vzdělávacích oblastí RVP PV. Vybavení tříd je přizpůsobeno věku, individuálním potřebám dětí a je průběžně obnovováno.

Součástí mateřské školy je školní zahrada u hlavní budovy i detašovaného pracoviště. Zahrady jsou vybaveny herními a pohybovými prvky (domečky, průlezky, pískoviště aj.), které podporují spontánní pohybové aktivity dětí, rozvoj hrubé motoriky a pobyt na čerstvém vzduchu v průběhu celého roku.

3. Podmínky předškolního vzdělávání

3.1. Věcné (materiální) podmínky

Vnitřní prostředí mateřské školy je uspořádáno tak, aby podporovalo přirozený rozvoj, samostatnost a aktivní zapojení dětí do všech činností. Prostory tříd jsou rozděleny do tematicky zaměřených koutků, které umožňují dětem volbu činností podle jejich zájmů či potřeby klidu.

Každá třída disponuje dostatečným množstvím hraček, pomůcek, tělocvičného náradí, vzdělávacích a výtvarných materiálů, které odpovídají věku a schopnostem dětí. Všechny pomůcky jsou dětem volně přístupné, přehledně uspořádané a udržované v čistotě. Děti se spolupodílejí na udržování pořádku, čímž se rozvíjí jejich zodpovědnost.

Vybavení školy je dle možností modernizováno, doplňováno a obměňováno.

Součástí školy je školní zahrada, která nabízí možnosti pro pohyb, volnou hru i vzdělávací činnosti.

Zahrada je využívána k přirozenému kontaktu s přírodou, k pozorování a k rozvoji environmentální výchovy.

Pro bezpečné a účelné využívání všech prostor a pomůcek jsou s dětmi společně nastavena pravidla, která respektují jejich věk a podporují vzájemnou ohleduplnost.

3.2. Životaspráva

V denním režimu je plně respektována individuální potřeba aktivity, odpočinku a spánku každého dítěte. Pedagogové přihlížejí k věkovým i osobnostním rozdílům dětí a přizpůsobují činnosti jejich aktuálním možnostem, tempu a potřebám.

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů, děti mají po celý den k dispozici dostatek tekutin. Pozornost je věnována vytváření správných stravovacích návyků a kultury stolování. Při stravování je kladen důraz na respekt k individuálním potřebám daného jedince, tempu stravování i množství konzumované potravy. Mateřská škola vytváří podmínky pro rozvoj samostatnosti dětí při stolování – děti si samy připravují své místo, obsluhují se, nalévají nápoj, uklízejí nádobí.

Součástí každého dne je dostatek volného pohybu – jak ve třídě, tak především při pobytu venku na školní zahradě nebo při vycházkách do okolí. Pohybové aktivity jsou přirozenou součástí denního programu a vedou děti ke zdravému životnímu stylu.

3.3. Psychosociální podmínky

Zajištění vhodných podmínek pro vzdělávání dětí má zásadní vliv na kvalitu předškolního vzdělávání a na naplňování jeho cílů. Proto se v mateřské škole snažíme o vytvoření přátelského a bezpečného klima. Podporujeme vzájemný respekt, důvěru mezi dětmi i dětmi a dospělými. Každé dítě vnímáme jako jedinečnou osobnost s právem na své tempo, způsob učení i prožívání.

Pedagogové vedou děti k dodržování dohodnutých pravidel soužití, děti jsou vedeny k tomu, aby tato pravidla chápaly, přijímaly a spoluvytvářely. Aktivně podporujeme vzájemnou spolupráci a pomoc. Řešení problémů se děti učí pomocí popisného jazyka.

Škola dbá na emoční pohodu dětí. V případě potřeby je dítěti umožněno využít klidový koutek, či se rozhodnout, zda se zapojí do společných činností. Po dohodě s pedagogem je dovoleno dítěti mít ve škole osobní předmět (hračku, plyšáka, fotografii rodiny) pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

3.4. Hygienické podmínky

Mateřská škola vytváří hygienicky bezpečné a zdravé prostředí pro vzdělávání dětí. Dbá na pravidelný úklid a dezinfekci prostor, dostatečné větrání, přiměřenou teplotu, kvalitní osvětlení a vhodné podmínky pro pobyt dětí během celého dne.

Součástí péče o zdraví dětí je podpora zdravého životního stylu, pravidelný pobyt venku, dostatek spontánního pohybu, respektování individuálních potřeb dětí a dodržování hygienických zásad v souladu s platnými právními předpisy.

3.5. Bezpečnostní podmínky

Bezpečnost a ochrana zdraví dětí jsou zajišťovány po celou dobu jejich pobytu v mateřské škole i při všech aktivitách organizovaných školou.

Pedagogičtí pracovníci vykonávají nad dětmi nepřetržitý dohled, přiměřeně věku děti seznamují s pravidly bezpečného chování a vedou je k odpovědnému jednání vůči sobě i ostatním.

Škola vytváří bezpečné prostředí pravidelnou kontrolou vnitřních i venkovních prostor, dodržováním platných právních předpisů a interních směrnic v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Poučení dětí o bezpečnosti probíhá průběžně během školního roku i před činnostmi, které vyžadují zvýšenou pozornost (např. vycházky, výlety, kulturní akce, sportovní aktivity). O poučení jsou vedeny záznamy v třídních knihách.

Podrobnosti o zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví dětí upravuje Školní řád a další vnitřní předpisy školy.

3.6. Organizace chodu školy

Mateřská škola má kapacitu **123 dětí**, které jsou vzdělávány v pěti homogenních třídách s názvy **Sluníčka, Berušky, Včelky, Sovičky a Želvičky**.

Provoz mateřské školy je od **6.45 do 17.00 hodin**. Organizace vzdělávání vychází z denního režimu, který je dostatečně pružný a umožňuje přizpůsobovat průběh dne aktuálním potřebám dětí, jejich věku, počasí i plánovaným vzdělávacím aktivitám.

V průběhu dne jsou pravidelně zařazovány:

- spontánní hry a činnosti podle zájmu dětí,
- komunitní setkávání,
- řízené i individuální vzdělávací aktivity,
- pohybové činnosti,
- pobyt venku,
- stravování a hygiena,
- odpočinek s respektováním individuálních potřeb dětí,
- odpolední spontánní a vzdělávací činnosti.

Organizace dne podporuje vyvážený poměr spontánních a řízených aktivit, dostatek času pro hru, pohyb, pobyt venku i individuální práci s dětmi.

Podrobnosti o organizaci provozu školy, příchodu a odchodu dětí upravuje Školní řád.

Záměry školy

- podporovat aktivní zapojení dětí do plánování a realizace činností,
- rozvíjet učení prostřednictvím prožitku, objevování a experimentování,
- vytvářet podmínky pro kvalitní přípravu předškolních dětí na vstup do základní školy,
- podporovat profesní rozvoj pedagogických pracovníků prostřednictvím dalšího vzdělávání.

3.7. Řízení mateřské školy

Řízení školy je založeno na principech partnerského vedení, vzájemné důvěry, respektu a otevřené komunikace. Podporujeme aktivní zapojení zaměstnanců do života školy a vytváříme prostor pro jejich vlastní iniciativu, profesní růst a sdílení dobré praxe.

Na řízení školy se podílejí vedoucí pracovníci i všichni zaměstnanci školy. Pedagogický sbor spolupracuje při plánování, realizaci i evaluaci vzdělávacího procesu, sdílí zkušenosti a společně hledá cesty ke zkvalitňování práce školy.

Důležitou součástí řízení je pravidelné vyhodnocování vzdělávacího procesu, kontrolní a hospitační činnost, vzájemná komunikace zaměstnanců i spolupráce se zákonnými zástupci dětí.

Škola využívá různé informační kanály pro předávání informací zaměstnancům, rodičům i veřejnosti. Důraz je kladen na včasnou, srozumitelnou a otevřenou komunikaci.

Směrování školy

- podporovat týmovou spolupráci a sdílení zkušeností,
- rozvíjet profesní kompetence zaměstnanců prostřednictvím dalšího vzdělávání,
- průběžně vyhodnocovat kvalitu vzdělávání a využívat výsledky evaluace pro další rozvoj školy,
- rozvíjet partnerskou spolupráci se zákonnými zástupci a posilovat otevřenou komunikaci.

3.8. Personální a pedagogické zajištění

Pedagogický sbor mateřské školy tvoří učitelky, které společně vytvářejí podnětné, bezpečné a vstřícné prostředí pro vzdělávání dětí. Spolupracují při plánování vzdělávací nabídky, sdílejí zkušenosti a podporují individuální rozvoj každého dítěte.

Personální zajištění školy odpovídá platným právním předpisům a potřebám provozu mateřské školy. Pedagogičtí i nepedagogičtí zaměstnanci vzájemně spolupracují a podílejí se na vytváření prostředí, které podporuje zdravý vývoj, bezpečnost a spokojenost dětí.

Škola podporuje profesní rozvoj pedagogických pracovníků prostřednictvím dalšího vzdělávání, samostudia, sdílení příkladů dobré praxe a vzájemné spolupráce. Získané poznatky jsou využívány ke zkvalitňování vzdělávacího procesu.

Směřování školy

- podporovat profesní rozvoj všech zaměstnanců,
- vytvářet podmínky pro vzájemné sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe,
- rozvíjet týmovou spolupráci a pozitivní pracovní klima,
- průběžně zkvalitňovat pedagogickou práci ve prospěch dětí.

Pedagogové vytvářejí prostředí založené na respektu, vzájemné podpoře, otevřené komunikaci a partnerské spolupráci. Svým přístupem jsou dětem pozitivním vzorem.

3.9. Spoluúčast rodičů

Spolupráci se zákonnými zástupci považujeme za nedílnou součást předškolního vzdělávání. Usilujeme o partnerský vztah založený na vzájemné důvěře, otevřené komunikaci, respektu a společném zájmu o harmonický rozvoj dítěte.

Zákonným zástupcům poskytujeme průběžné informace o vzdělávání jejich dítěte a nabízíme prostor pro individuální konzultace a vzájemnou výměnu informací. Respektujeme soukromí každé rodiny a podporujeme otevřenou spolupráci při řešení potřeb dítěte.

Mateřská škola vytváří příležitosti ke společným setkáváním a aktivitám, které posilují vzájemné vztahy mezi školou a rodinou a podporují aktivní zapojení zákonných zástupců do života školy.

Pro předávání informací využíváme osobní kontakt, informační systémy školy i další vhodné komunikační prostředky.

Směřování školy

- rozvíjet partnerskou spolupráci se zákonnými zástupci,
- podporovat otevřenou, vstřícnou a respektující komunikaci,
- vytvářet příležitosti ke společným setkáním a sdílení života školy,
- průběžně rozvíjet způsoby informování zákonných zástupců.

3.10. Spolupráce se základní školou

Mateřská škola úzce spolupracuje se základní školou, jejíž je součástí. Cílem spolupráce je zajistit dětem plynulý přechod do základního vzdělávání a podporovat jejich úspěšnou adaptaci na nové školní prostředí.

Spolupráce je založena na vzájemné komunikaci a sdílení informací mezi pedagogy obou stupňů vzdělávání. Dětem jsou vytvářeny příležitosti k postupnému seznamování se s prostředím základní školy a k získávání zkušeností, které přispívají k jejich pocitu jistoty při nástupu do 1. ročníku.

Směrování školy

- podporovat plynulou návaznost předškolního a základního vzdělávání,
- rozvíjet spolupráci pedagogů mateřské a základní školy,
- vytvářet dětem příležitosti k postupnému seznamování se školním prostředím,
- podporovat úspěšnou adaptaci dětí při přechodu do základní školy

3.11. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola vytváří podmínky pro vzdělávání všech dětí s ohledem na jejich individuální potřeby, možnosti a schopnosti. Usilujeme o to, aby každé dítě mělo příležitost rozvíjet svůj potenciál v bezpečném, podnětném a respektujícím prostředí.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z jejich individuálních vzdělávacích potřeb, pedagogické diagnostiky a doporučení školských poradenských zařízení. Podpůrná opatření jsou poskytována v souladu s platnými právními předpisy.

Při vzdělávání uplatňujeme individuální přístup, přizpůsobujeme vzdělávací metody, organizaci i podmínky vzdělávání potřebám dítěte. Důležitou součástí podpory je úzká spolupráce se zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními i dalšími odborníky podle potřeb dítěte.

Cílem je vytvářet prostředí, ve kterém se každé dítě cítí bezpečně, přijímané a může se aktivně zapojovat do všech činností mateřské školy.

Směrování školy

- rozvíjet inkluzivní prostředí založené na respektu a individuálním přístupu,
- průběžně zvyšovat odborné kompetence pedagogických pracovníků,
- využívat vhodné metody, formy práce a podpůrná opatření podle potřeb jednotlivých dětí,
- rozvíjet spolupráci se zákonnými zástupci a odbornými pracovišti.

Podporujeme vzájemný respekt, přijetí a spolupráci mezi všemi dětmi. Vytváříme prostředí, ve kterém se každé dítě cítí bezpečně, přijímané a může naplno rozvíjet svůj potenciál.

3.12. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří podmínky pro rozvoj nadání, zájmů a individuálního potenciálu každého dítěte. Všímáme si jeho silných stránek, podporujeme zvědavost, tvořivost a přirozenou motivaci k objevování.

Nadaným dětem nabízíme přiměřeně náročné činnosti, které rozvíjejí jejich schopnosti, dovednosti a zájmy. Při vzdělávání vycházíme z pedagogické diagnostiky a respektujeme individuální tempo i potřeby dítěte.

V případě potřeby spolupracujeme se zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky. Podpora nadaných dětí probíhá v souladu s platnými právními předpisy a doporučeními odborných pracovišť.

Směrování školy

- vytvářet podmínky pro rozvoj nadání a individuálního potenciálu každého dítěte,
- podporovat zvědavost, tvořivost a samostatné objevování,
- využívat pedagogickou diagnostiku k plánování vzdělávací nabídky,
- průběžně rozvíjet odborné kompetence pedagogů v oblasti práce s nadanými dětmi.

3.13. Podmínky vzdělávání dětí od dvou let

Mateřská škola může v souladu s platnými právními předpisy poskytovat předškolní vzdělávání také dětem mladším tří let, pokud to umožňují její personální, organizační a materiální podmínky.

Při vzdělávání těchto dětí respektujeme jejich individuální potřeby, tempo vývoje a adaptační možnosti. Důraz klademe na vytvoření bezpečného, podnětného a citově vstřícného prostředí, které podporuje jejich přirozený rozvoj, pocit jistoty a postupné osvojování sebeobslužných dovedností.

Organizace vzdělávání, vzdělávací nabídka i materiální podmínky jsou přizpůsobovány věku a individuálním potřebám dětí. Významnou součástí je úzká spolupráce se zákonnými zástupci, která podporuje úspěšnou adaptaci dítěte na prostředí mateřské školy.

Směrování školy

- vytvářet bezpečné a podnětné prostředí odpovídající potřebám nejmladších dětí,
- podporovat individuální adaptaci a rozvoj sebeobsluhy,
- rozvíjet spolupráci se zákonnými zástupci,
- průběžně vytvářet podmínky pro kvalitní vzdělávání dětí mladších tří let.

3.14. Podmínky vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem

Mateřská škola vytváří podmínky pro vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem tak, aby se cítily bezpečně, byly přijímány kolektivem a měly možnost postupně si osvojovat český jazyk.

Při vzdělávání respektujeme individuální potřeby dítěte, jeho jazykovou úroveň i kulturní zázemí. Využíváme vhodné vzdělávací metody a podporujeme rozvoj komunikačních dovedností přirozenou cestou při všech činnostech během dne.

V případě potřeby poskytujeme dětem jazykovou podporu v souladu s platnými právními předpisy a spolupracujeme se zákonnými zástupci i dalšími odborníky.

Směrování školy

- podporovat začlenění dětí s odlišným mateřským jazykem do kolektivu,
- vytvářet prostředí založené na respektu k jazykové a kulturní rozmanitosti,
- rozvíjet komunikační dovednosti dětí přirozenou součástí vzdělávání,
- spolupracovat se zákonnými zástupci při podpoře jazykového rozvoje dítěte.

4. Organizace vzdělávání

Mateřská škola má kapacitu **123 dětí**, které jsou vzdělávány v pěti třídách. Organizace tříd vychází z věku a vzdělávacích potřeb dětí.

Děti jsou od nástupu do mateřské školy zařazeny do své kmenové třídy, ve které zpravidla setrvávají až do posledního roku před zahájením povinné školní docházky. Předškolní děti jsou následně vzdělávány ve třídách určených pro přípravu na vstup do základní školy.

Vzdělávání respektuje individuální potřeby, možnosti a tempo každého dítěte. Organizace dne je flexibilní a umožňuje vyvážené střídání spontánních a řízených činností, pobytu venku, pohybových aktivit, odpočinku i individuální práce s dětmi.

4.1 Charakteristika tříd

Každá třída vytváří bezpečné a podnětné prostředí odpovídající věku a potřebám dětí.

- mladší děti – důraz na adaptaci, pocit bezpečí, rozvoj sebeobsluhy, komunikace a sociálních vztahů,
- starší děti – rozvoj samostatnosti, spolupráce, odpovědnosti a příprava na vstup do základní školy prostřednictvím pestré vzdělávací nabídky.

Přechod dětí mezi třídami probíhá s ohledem na jejich věk, individuální potřeby a organizaci mateřské školy.

4.2. Souběžné působení pedagogických pracovníků ve třídě

Souběžné působení pedagogů využíváme zejména při:

- pobytu venku,
- stravování,
- akcích školy,
- individuální podpoře dětí.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Náš vzdělávací program vychází z přirozeného střídání ročních období a respektuje přirozený vývoj a individuální potřeby každého dítěte. Zaměřuje se na všestranný rozvoj dítěte, jeho aktivní poznávání světa, učení prostřednictvím prožitku a přirozené vnímání souvislostí mezi člověkem, přírodou a okolním prostředím.

Jednotlivá témata vycházející z koloběhu roku, tradic a významných událostí jsou dále rozpracována v třídních vzdělávacích programech a realizována prostřednictvím pestré vzdělávací nabídky.

Mateřská škola podporuje pozitivní vztah dětí k přírodě a životnímu prostředí. Velký význam přikládáme pobytu venku, zejména využívání školní zahrady jako prostoru pro přirozené poznávání, objevování a získávání zkušeností. Vedeme děti k úctě k živé i neživé přírodě, k odpovědnému chování a k aktivnímu zájmu o okolní svět.

5.1. Filozofie školy, vize školy

Filozofií naší mateřské školy je podporovat rozvoj samostatného, sebevědomého a spokojeného dítěte prostřednictvím přirozeného, respektujícího a aktivního prožitkového vzdělávání.

Každé dítě vnímáme jako jedinečnou osobnost s vlastními možnostmi, potřebami a tempem rozvoje. Vytváříme prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně, přijímané a úspěšně, kde mají možnost objevovat, rozhodovat se, tvořit a učit se prostřednictvím vlastních zkušeností.

Usilujeme o to, aby děti získávaly nejen potřebné znalosti a dovednosti pro další vzdělávání, ale především důležité životní hodnoty – respekt k sobě i druhým, ohleduplnost, zodpovědnost, schopnost spolupráce a citlivý vztah k okolnímu světu.

Vzdělávání stavíme na hře, prožitku, objevování a aktivní účasti dítěte. Podporujeme přirozenou zvědavost, tvořivost, samostatné rozhodování a zdravé sebevědomí. Vedeme děti k tomu, aby dokázaly vyjádřit svůj názor, řešit běžné situace a respektovat potřeby ostatních.

Významnou součástí naší filozofie je vztah k přírodě a životnímu prostředí. Díky přírodnímu charakteru okolí mateřské školy umožňujeme dětem přímý kontakt s přírodou, její pozorování, poznávání a objevování. Vedeme děti k úctě ke všemu živému, k odpovědnému chování a k pochopení, že každý člověk může přispět k ochraně svého okolí.

Naší vizí jsou děti, které odcházejí z mateřské školy jako samostatné, zvědavé a vnitřně spokojené osobnosti, připravené vstoupit do další etapy svého života. Chceme být místem, kde děti prožívají radostné dětství, rodiče mají důvěru v naši práci a kde společně vytváříme prostředí založené na respektu, spolupráci a důvěře.

5.2. Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Náš školní vzdělávací program vychází z principů a cílů Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Usilujeme o to, aby každé dítě získalo pevné základy pro svůj další život a vzdělávání prostřednictvím přirozeného, respektujícího a prožitkového učení.

Zaměřujeme se zejména na:

- rozvoj osobnosti dítěte, jeho schopností, dovedností, poznání a přirozené zvědavosti,
- vytváření základů hodnot, jako jsou respekt, ohleduplnost, spolupráce a odpovědnost,
- podporu samostatnosti dítěte a schopnosti aktivně se zapojovat do života kolem sebe.

Dlouhodobé cíle našeho vzdělávacího programu vycházejí z potřeb dětí, podmínek mateřské školy a jejího zaměření. Směřujeme k tomu, aby děti:

1. Rozvíjely úctu k sobě i ostatním, osvojovaly si společenské návyky a pravidla společného soužití.
2. Uměly vytvářet pozitivní vztahy, spolupracovat, vzájemně si pomáhat a respektovat potřeby druhých.
3. Získávaly kladný vztah k přírodě, poznávaly její zákonitosti a chápaly význam ochrany životního prostředí.
4. Vnímaly sounáležitost s místem, kde žijí, poznávaly místní tradice, kulturu a aktivně se zapojovaly do života obce.
5. Rozvíjely schopnosti důležité pro další vzdělávání, zejména samostatné myšlení, komunikaci, tvořivost a základy gramotností.
6. Rozvíjely svou fyzickou i psychickou odolnost, pohybové schopnosti a pozitivní vztah k pohybu.
7. Dokázaly samostatně rozhodovat, nést přiměřenou odpovědnost za své jednání a zvládat běžné životní situace.

5.3. Metody a formy práce

Vzdělávání v mateřské škole je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v jejím prostředí vyskytnou. Nejčastěji uplatňovanou metodou v naší škole je přímé pozorování, spontánní, situační a prožitkové učení a dětská hra. A dále pak:

Spontánní sociální učení: Snažíme se poskytovat dětem vhodné vzory chování ve všech situacích během dne, aby se děti mohly učit nápodobou.

Kooperativní činnosti: Při vybraných činnostech vytváříme skupinky dětí, sledujeme, jak řeší společný úkol nebo problém, jak mezi sebou komunikují, jak si zvládají rozdělit role ve skupině, řeší případné konflikty. Cílem tohoto uskupení není splněný úkol, ale především proces spolupráce. Zařazujeme hry, při nichž musí děti spolupracovat a respektovat druhé.

Spontánní hra: Hra je hlavní činností v mateřské škole, při hře pozorujeme a poznáváme děti, vyhodnocujeme závěry pro další práci. Podporujeme spontánní učení ve vzniklých situacích.

Řízené činnosti: mají výchovný záměr, učitelka je v roli iniciátora a podporuje děti v hledání řešení.

Situační učení: Vytváření různých situací, které dítěti poskytují praktické ukázky ze života. Pokud dítě nějakou situaci prožije, snáze si ji zapamatuje a získá potřebnou kompetenci a dokáže poznatky a dovednosti využít.

Aktivity řízené: Didakticky zacílená činnost probíhá individuálně, po menších skupinkách nebo frontálně a je v ní zastoupeno spontánní i záměrné učení dětí.

Komunitní kruh: Metoda komunikace, kdy mají všechny děti možnost vyjádřit se k danému problému, všichni mají stejná práva, dodržují stejná pravidla a respektují se navzájem.

Formy vzdělávání: Individuální, skupinové, frontální, kooperativní a projektové.

Role pedagoga: Učitelka je průvodcem dítěte na cestě k poznávání. Vytváří podnětné a bezpečné prostředí, podporuje dětskou zvědavost, samostatnost, tvořivost a radost z objevování. Nabízí dětem příležitosti k učení prostřednictvím hry, vlastních zkušeností a prožitků. Hra zůstává hlavním prostředkem vzdělávání v předškolním věku.

6. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah našeho Školního vzdělávacího programu je rozpracován do sedmi integrovaných bloků, které vycházejí z přirozeného střídání ročních období a provázejí děti celým školním rokem. Jednotlivé bloky obsahují jejich charakteristiku, dílčí vzdělávací cíle, vzdělávací nabídku, očekávané výstupy a návrhy témat. Témata nejsou časově závazně určena a pedagogové je mohou přizpůsobovat aktuálním potřebám a možnostem dětí.

Tyto integrované bloky jsou zpracovány společně pro všechny třídy mateřské školy, které si dále zapracovávají pedagogové v jednotlivých třídách do činností v Třídních vzdělávacích programech. V nich je nabídka činností uzpůsobena věkovému složení dětí ve třídě a přizpůsobena potřebám jednotlivých tříd. V kompetenci všech pedagogů je obohatit integrované bloky o další témata vztahující se k bloku nebo zařadit nové téma vztahující se např. k vzniklé situaci ve třídě. Obsahovou náplň jednotlivých témat lze měnit a doplňovat. Některá témata jsou zpracovaná do podoby **projektů**. Závazné jsou stanovené vzdělávací cíle, jejich naplňování však vychází z aktuálních potřeb jednotlivých tříd a dětí. Integrované bloky se soustředí na vzdělávání a rozvoj osobnosti dítěte v následujících oblastech:

- dítě a jeho tělo – oblast biologická
- dítě a jeho psychika – oblast psychologická – (jazyk a řeč, sebepojetí, city, vůle, poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie)
- dítě a ten druhý – oblast interpersonální
- dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní
- dítě a svět – oblast environmentální

Při našem výchovně – vzdělávacím působení ctíme zásadu, že učitel plní úlohu průvodce, facilitátora, iniciátora dítěte na jeho cestě za poznáním, který v dítěti dokáže probudit aktivní zájem a chuť se učit novému, tvořit, naslouchat, objevovat, experimentovat v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb, přičemž pokládá základy klíčových kompetencí dosažitelných v předškolním vzdělávání, důležitých, významných a upotřebitelných nejen z hlediska přípravy dítěte na školu, ale i pro jeho další život.

Kompetence k učení:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky
- klade otázky a hledá na ně odpovědi
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i pokroky druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů:

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- řeší problémy, na které stačí
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů
- rozlišuje řešení, která jsou funkční a řešení, která funkční nejsou
- chápe, že vyhýbat se problémům nevede k cíli, ale že včasné a uvážlivé řešení je výhodou
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Kompetence komunikativní:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady
- domlouvá se gesty i slovy
- v běžné situaci komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně jí používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky se kterými se běžně setkává
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možnost se jim učit

Kompetence sociální a personální:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit i vyjádřit svůj názor
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně
- je schopno chápat, že lidé jsou různí, umí být tolerantní k jejich odlišnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je nutné řešit dohodou

Kompetence činnosti a občanské:

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat své slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty
- chápe, že může svobodně rozhodovat o tom, co udělá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost, podnikavost jsou přínosem
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat
- spoluvytváří pravidla společenského soužití mezi vrstevníky, chápe je a dodržuje.
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním, na něm podílí, a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí.
- Chápe, že okolní životní prostředí musíme chránit a rozumně využívat

6.1. Myšlenková mapa integrovaných bloků

6.2. I. Integrovaný blok: V září, v září, ještě slunce září

...Září, září, na léto jde stáří, zlaté slunce září, malátně a s únavou...

Charakteristika integrovaného bloku

Hlavním smyslem tohoto integrovaného bloku je podpora bezproblémové adaptace nových dětí na prostředí mateřské školy, vytváření kamarádských vztahů, posilování soudržnosti kolektivu a budování vzájemných vztahů mezi dítětem, učitelkou a rodiči. Veškeré činnosti směřují k rozvoji spolupráce, vzájemné důvěry, pozitivních sociálních vztahů a vytváření pevných základů pro další společnou práci.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- získání relativní citové samostatnosti

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Dítě a svět

- seznamování s místem, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka integrovaného bloku

Dítě a jeho tělo

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti a jiné činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

Dítě a jeho psychika

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- přímé pozorování přírodních objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové)
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- aktivity podporující sbližování dětí
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách

Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)

Možná témata integrovaného bloku

- Moje školka a její zahrada
- Školka a její okolí
- Moji kamarádi
- Moje rodina
- Pravidla naší třídy
- Svatý Václav – historie České republiky

Vytváříme u dětí základy těchto kompetencí

kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí. Známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

kompetence komunikativní

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

sociální a personální kompetence

- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

činnostní a občanské kompetence

- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

6.3. II. Integrovaný blok: Barevný podzim

...Žlutne listí, den se krátí, nikdo téměř nevěří, že už krásné léto končí, podzim vchází do dveří....

Charakteristika integrovaného bloku

Integrovaný blok je zaměřen na období podzimu. Jeho cílem je seznamovat děti s proměnami podzimní přírody, vést je k vnímání její krásy, barevnosti a rozmanitosti a posilovat jejich kladný vztah k přírodě. Děti rozvíjejí své smyslové vnímání, využívají vlastní zkušenosti získané při pozorování přírody a školní zahrady, poznávají typické znaky podzimu, jeho plody i změny počasí. Současně jsou vedeny k vytváření základů environmentálního povědomí a k rozlišování živé a neživé přírody.

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

Dítě a ten druhý

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách,
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

Vzdělávací nabídka integrovaného bloku

Dítě a jeho tělo

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení, motivované cvičení, cvičení, na hudbu)

Dítě a jeho psychika

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- spontánní hra
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- výlety do okolí (do přírody)

Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (eko hry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Možná témata integrovaného bloku

- Podzim na zahradě
- Podzim na poli
- Podzim v lese
- Podzimní počasí
- Plody podzimu
- Svatý Martin
- Halloween
- Město a vesnice
- Náš domov
- Pohádky

Vytváříme u dětí základy těchto kompetencí

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá přitom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

komunikativní kompetence

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

sociální a personální kompetence

- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; pozná nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná

činnostní a občanské kompetence

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

6.4. III. Integrovaný blok: Kouzelné Vánoce

...Ví to vrána ze zahrady, ví to ryba v potoce, konec roku už je tady, už jsou tady Vánoce...

Charakteristika integrovaného bloku

Integrovaný blok je zaměřen především na období adventu, Vánoc a zimy. Děti se seznamují s vánočními zvyky a tradicemi, poznávají průběh adventního času a získávají základní poznatky o historii a významu Vánoc. Současně objevují charakteristické znaky zimního období, zimní přírodu i proměny počasí. Nabízené činnosti podporují zejména rozvoj jemné motoriky, tvořivosti, fantazie a estetického cítění. Společně vytváříme příjemnou předvánoční atmosféru, posilujeme vzájemné vztahy mezi dětmi, rozvíjíme komunikační dovednosti, ohleduplnost, spolupráci a radost ze společně prožívaných tradic.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Dítě a jeho psychika

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Dítě a svět

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.

Vzdělávací nabídka integrovaného bloku

Dítě a jeho tělo

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

Dítě a jeho psychika

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte

Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)

Dítě a společnost

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, školní zahrady, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

Možná témata integrovaného bloku

- Advent v naší školce
- Mikuláš
- Vánoce

Vytváříme u dětí základy těchto kompetencí:

kompetence k učení

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

kompetence komunikativní

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

sociální a personální kompetence

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

činnostní a občanské kompetence

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

6.5. IV. Integrovaný blok: Království paní zimy

...Bílá barva, to je sníh, bílá barva je i smích, bílá barva, to je zima a ta zima, ta je prima...

Charakteristika integrovaného bloku

Integrovaný blok je zaměřen na zimní období a jeho charakteristické znaky. Děti poznávají zimní počasí, typické přírodní jevy i proměny zimní přírody. Seznamují se se životem zvířat v zimě, způsoby, jak jim mohou lidé pomáhat, a rozvíjejí svůj kladný vztah k přírodě.

Součástí integrovaného bloku je také poznávání zimních sportů a pohybových aktivit, které podporují zdravý životní styl. Děti získávají základní poznatky o lidském těle, zdraví a péči o ně. V rámci zimních zvyků a tradic se seznamují také s obdobím masopustu a karnevalu.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Dítě a ten druhý

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost

- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka integrovaného bloku:

Dítě a jeho tělo

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

Dítě a jeho psychika

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)

Dítě a ten druhý

- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, školní zahrady, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

Možná témata integrovaného bloku:

- Zima je tu
- Příroda a zahrada v zimě
- Zimní sporty a zimní olympiáda
- Naše zdraví
- Lidské tělo
- Řemesla a povolání
- Poslouchej, zpívej si a hraj
- Masopust – karneval
- Život v Arktidě
- Hrajeme si s pohádkami

Vytváříme u dětí základy těchto kompetencí

kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

kompetence k řešení problémů

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

kompetence komunikativní

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

činnostní a občanské kompetence

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

6.6. V. Integrovaný blok: Když se jaro rozjaří, zimě se už nedaří

...Jaro, jaro přišlo k nám, dělá cestu sněženkám, písničku o jaru znám, jaro, vítej k nám...

Charakteristika integrovaného bloku

Integrovaný blok je zaměřen na příchod jara a proměny, které toto roční období přináší. Děti poznávají změny v přírodě, jarní počasí, rostliny i živočichy a seznamují se s tradičními jarními svátky a zvyky. Vedeme děti k poznávání významu přírody a životního prostředí pro člověka a k uvědomění, že svým chováním mohou ovlivňovat vlastní zdraví i prostředí, ve kterém žijí. Současně podporujeme rozvoj sounáležitosti, citových vztahů, ohleduplnosti a radosti ze společného prožívání jarních aktivit.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocít, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka integrovaného bloku:

Dítě a jeho tělo

- lokomoční, nelokomoční a jiné pohybové činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

Dítě a jeho psychika

- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- spontánní hra
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)

Dítě a ten druhý

- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, školní zahrady, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Možná témata integrovaného bloku:

- _Příroda se probouzí
- Co se děje na jaře
- Nový život se rodí
- Zvířátka ze dvora
- Co se děje v travě
- Jaro u našeho rybníka
- Vynášení Moreny
- Velikonoce
- Slavíme Den Země
- Čarodějnický rej
- Já a moje knížka
- Půjdu k zápisu do základní školy

Vytváříme u dětí základy těchto kompetencí

kompetence k učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

kompetence k řešení problémů

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

sociální a personální kompetence

- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

činnostní a občanské kompetence

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

6.7. VI. Integrovaný blok: Letní radovánky

Modrá, to je voda, hnědý břeh ji schová. Šedý kámen v cestě leží, bosé nožky k němu běží. Palec jako malina. Sláva! Léto začíná.

Charakteristika integrovaného bloku

Integrovaný blok je zaměřen na letní období a jeho charakteristické znaky. Děti poznávají typické projevy letního počasí, přírodu v jejím plném rozkvětu i možnosti aktivního trávení volného času. Seznamují se s letními sporty, významem pohybu pro zdraví a pravidly bezpečného chování při pobytu venku i na cestách.

Součástí integrovaného bloku je také poznávání života na naší planetě, rozmanitosti přírody, zvířat i rostlin a vytváření kladného vztahu k životnímu prostředí. Vedeme děti také k ochraně přírody a připomínáme si význam Dne Země. Děti získávají základní poznatky o různých částech světa, jiných kulturách a učí se respektu k jejich rozmanitosti. Nedílnou součástí jsou také tradiční oslavy Dne matek a Mezinárodního dne dětí.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Dítě a svět

- poznávání jiných kultur

Vzdělávací nabídka integrovaného bloku:

Dítě a jeho tělo

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Dítě a jeho psychika

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrozličnějšího zaměření
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

Dítě a společnost

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, školní zahrady, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (eko hry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Možná témata integrovaného bloku

- Maminka má svátek
- Den Země – naše planeta
- Poznáváme rostliny a živočichy v naší zahradě
- Zvířata v ZOO

- Dopravní školička
- Na výletě
- Cestujeme po světě
- Letní olympiáda
- Slavíme Mezinárodní den dětí

Vytváříme u dětí základy těchto kompetencí

kompetence k učení

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

kompetence k řešení problémů

- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

kompetence komunikativní

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

sociální a personální kompetence

- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

6.8. VII. Integrovaný blok: Hurá na prázdniny

...Prázdniny u babičky, prázdniny v Čechách, hezké jak holubičky na horkých střeších....

Charakteristika integrovaného bloku

Integrovaný blok je zaměřen na období letních prázdnin a aktivity, které jsou s ním spojeny. Děti si povídají o cestování, dovolené, letních výletech i zážitcích z prázdnin. Součástí integrovaného bloku je seznamování se zásadami bezpečného chování při sportovních i volnočasových aktivitách, při pobytu v přírodě, u vody i na cestách. Prostřednictvím modelových situací si děti osvojí základní pravidla bezpečného chování a učí se správně reagovat v běžných i rizikových situacích.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Dítě a ten druhý

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka integrovaného bloku

Dítě a jeho tělo

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Dítě a jeho psychika

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- samostatný slovní projev na určité téma
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- cvičení organizačních dovedností
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Dítě a ten druhý

běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým

- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Dítě a svět

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte, seznamování dětí s elementárními poznatky o naší republice
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Témata integrovaného bloku

- Prázdniny u babičky a dědečka
- Cestujeme
- Dovolená
- Bezpečně o prázdninách

Vytváříme u dětí základy těchto kompetencí

kompetence k učení

- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

kompetence k řešení problémů

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

kompetence komunikativní

- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

činnostní a občanské kompetence

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

7. Evaluace na úrovni školy

Evaluace je přirozenou součástí života mateřské školy a slouží ke zkvalitňování vzdělávacího procesu i podmínek školy. Jejím cílem je získávat zpětnou vazbu o naplňování cílů školního vzdělávacího programu, kvalitě vzdělávání a podmínkách školy a na základě zjištěných poznatků plánovat další rozvoj.

Evaluace probíhá průběžně během celého školního roku na úrovni školy, tříd i jednotlivých pedagogů. Zahrnuje vlastní sebereflexi pedagogických pracovníků, společné hodnocení pedagogického sboru i zpětnou vazbu od dětí, zákonných zástupců a dalších partnerů.

Oblasti evaluace

Pravidelně sledujeme zejména:

- podmínky předškolního vzdělávání,
- naplňování cílů ŠVP a jeho soulad s RVP PV,
- průběh a kvalitu vzdělávacího procesu,
- výsledky vzdělávání dětí a jejich individuální pokroky,
- spolupráci se zákonnými zástupci a partnery školy,
- klima školy a vzájemné vztahy,
- řízení školy a profesní rozvoj zaměstnanců.

Metody evaluace

Při evaluaci využíváme zejména:

- průběžné pozorování dětí,
- pedagogickou diagnostiku a dětská portfolia,
- sebereflexi pedagogů,
- hospitační činnost,
- společné vyhodnocování na pedagogických poradách,
- rozhovory s dětmi a zákonnými zástupci,
- zpětnou vazbu od rodičů,
- analýzu vzdělávací práce a školních akcí.

Výsledky evaluace slouží jako podklad pro plánování další vzdělávací práce a rozvoj školy.

Hodnocení dítěte

Každé dítě je sledováno individuálně s ohledem na jeho možnosti, potřeby a tempo vývoje. Pedagogové průběžně zaznamenávají pokroky dítěte a využívají pedagogickou diagnostiku jako podklad pro plánování vzdělávací nabídky.

Součástí sledování dítěte je také portfolio, které dokumentuje jeho vývoj, pokroky a výsledky práce.

Autoevaluace školy

Autoevaluace je průběžný proces zaměřený na zvyšování kvality práce školy. Je založena na spolupráci pedagogického sboru, vedení školy, dětí, zákonných zástupců i dalších partnerů.

Výsledky autoevaluace jsou pravidelně vyhodnocovány a využívány při plánování dalšího rozvoje školy, aktualizaci školního vzdělávacího programu a zkvalitňování podmínek předškolního vzdělávání.

8. Závěr

Školní vzdělávací program je živým dokumentem, který průběžně vyhodnocujeme a rozvíjíme podle potřeb dětí, školy i změn ve vzdělávání.

Naším cílem je vytvářet mateřskou školu jako bezpečné, podnětné a přátelské místo, kde každé dítě může objevovat svět svým vlastním tempem, prožívat radost z poznávání a rozvíjet své schopnosti s respektem ke své jedinečnosti. Ve spolupráci s rodinou vytváříme prostředí založené na důvěře, vzájemném respektu a otevřené komunikaci. Věříme, že právě takové prostředí vytváří pevné základy pro úspěšný vstup dítěte do další etapy vzdělávání i do života.

Přejeme si, aby si děti z mateřské školy odnášely nejen potřebné znalosti a dovednosti, ale také hezké vzpomínky, radost z učení, důvěru ve vlastní schopnosti a dobré základy pro další vzdělávání i život.